

S d ě l e n í pro: zaměstnance ČMI – obor měření hmotnosti

Instrukce č. 01-2019

Specifické případy úprav vah s neautomatickou činností v provozu

Tato instrukce poskytuje zaměstnancům ČMI působícím v oboru měření hmotnosti návod, jak postupovat po provedení servisních zásahů, oprav, úprav či repasí vah s neautomatickou činností, které jsou složeny z modulů splňujících definici v *bodě 8.1 ČSN EN 45501* a v *bodě 2.1 dokumentu WELMEC 2.5* a byly již dříve uvedeny do provozu. Tzn., zda je v případě nového výrobku nutné provést posouzení shody ve smyslu *nařízení vlády č. 121/2016 Sb.* (dále též jen NV), nebo zda je nutné provést v případě, že se nejedná o nový výrobek, následné ověření stanoveného měřidla ve smyslu *zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen zákon o metrologii).

Filozofie přístupu k těmto postupům vychází zejména z oficiálního návodového dokumentu Evropské komise „*Modrá příručka*“ (*Blue Guide*) *k provádění pravidel EU pro výrobky 2016 (2016/C 272/01)*, který v čl. 2.1 uvádí, že výrobek, který prošel podstatnými změnami nebo opravou za účelem změny původní funkce, účelu nebo typu poté, co byl uveden do provozu, přičemž tyto změny mají významný dopad na jeho soulad s harmonizačními právními předpisy Unie, je třeba považovat za nový výrobek. Současně výrobky, jež byly opraveny nebo vyměněny (např. kvůli závadě), aniž by došlo ke změně původní funkce, účelu nebo typu, se podle harmonizačních právních předpisů Unie nepokládají za nové výrobky. Tyto opravy často spočívají v nahrazení vadné nebo opotřebované části náhradním dílem, který je buď totožný s původním dílem, nebo je mu alespoň podobný (odchylky mohly vzniknout například v důsledku technického pokroku nebo kvůli ukončení výroby staré části), ve výměně karty, součástí, podsestav nebo celé totožné jednotky. Pokud se původní výkonost výrobku změní (v rámci zamýšleného použití, rozsahu funkce a údržby předpokládaným ve fázi návrhu), protože náhradní díly používané pro opravy dosahují lepších výsledků díky technickému pokroku, tento výrobek nesmí být považován za nový ve smyslu harmonizačních právních předpisů Unie. Údržba je z působnosti harmonizačních právních předpisů Unie v zásadě vyňata. Aktualizace nebo opravy softwaru lze připodobnit údržbě, pokud se produkt, který již byl uveden na trh, nemění způsobem, jenž může ovlivnit soulad s platnými požadavky. Osoba, která provádí podstatné změny výrobku, nese odpovědnost za ověření, zda se s ohledem na příslušné harmonizační právní předpisy Unie má či nemá považovat za nový výrobek. Jestliže se výrobek má pokládat za nový, stává se tato osoba výrobcem s příslušnými povinnostmi.

Postupy ověření podle zákona o metrologii stanovuje příslušné *Opatření obecné povahy* pro ověřování vah s neautomatickou činností, se kterým je tato instrukce kompatibilní.

Váhu s neautomatickou činností, u které byl po opravě realizován postup podle nesprávné právní úpravy, nelze považovat za způsobilou k použití jako stanovené měřidlo se všemi důsledky tohoto stavu pro uživatele.

Tato instrukce též slouží jako návod určený výrobcům a opravcům měřidel pro zvolení správného právního rámce ve smyslu *pravidel EU pro výrobky 2016*, tzn., zda má výrobce či opravce realizovat posouzení shody podle *zákona č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů*, resp. podle *nařízení vlády č. 121/2016 Sb.*, nebo zda má informovat uživatele o tom, že je nutné požádat o ověření podle *zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů*.

Tabulka uvedená c příloze 1 této instrukce popisuje specifické změny NAWI, po jejichž provedení se uplatní **posouzení shody** ve smyslu NV nebo **ověření** (po opravě) ve smyslu zákona o metrologii.

Instrukce je pro zaměstnance ČMI závazná s účinností od 1. června 2019 a nahrazuje Instrukci 01/2013.

V Brně, dne **22. 5. 2019**

Ing. Ivan Kříž, v. r.

vedoucí oddělení legální metrologie a
posuzování shody v oboru měření hmotnosti

Ing. František Staněk, PhD., v. r.

odborný ředitel pro legální metrologii

Přílohy:

Příloha 1: Specifické případy úprav NAWI v provozu (počet stran: 5)

A - změna metrologických parametrů Max, Min, e, n

provedené změny měřidla	postup	podmínky realizace postupu
<p>A1 Snižení Max nebo zhoršení parametrů Min, n, e oproti stavu, v němž bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Předpokladem realizace je existence certifikátu o schválení/přezkoušení typu tyto změny umožňující a zachování třídy přesnosti váhy s neautomatickou činností (dále jen NAWI). Původní štítek zůstane zachován, doplňkovým štítkem se vyznačí změna metrologických parametrů a zajistí se úřední značkou. Metrologické údaje v blízkosti indikace a softwarové nastavení těchto parametrů se změni dle aktuálního nastavení.</p> <p><i>Příklad:</i> plošinová váha (Max 3 000 kg, e = 1 kg, Min 20 kg) používána pouze do 2 000 kg, na základě písemné žádosti uživatele sníženo Max na 2 000 kg, e, Min se nemění, n = 2 000</p>
<p>A2 Zvýšení Max nebo zlepšení parametrů n, e oproti stavu, se kterým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu</p>	<p>posouzení shody</p>	<p>Došlo k zásadní změně výkonnosti měřidla a zvýšil se stupeň rizika upraveného výrobku. Nutné doložit test kompatibility. Doložit posouzení konstrukce nosiče zatížení. Výměna štítku NAWI. Týká se i případu přenastavení jednorozsahové váhy na váhu s více rozsahy nebo vícenásobným rozsahem.</p> <p><i>Příklad:</i> mostní váha (Max 50 t, Min 400 kg, e = 20 kg), uživatelem požadováno zvýšení Max na 60 t</p>

B - změna indikátoru NAWI

<i>provedené změny měřidla</i>	<i>postup</i>	<i>podmínky realizace postupu</i>
<p>B1 Výměna indikátoru za stejný typ jako byl typ indikátoru, se kterým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Výměna štítku NAWI při zachování původní identifikace vah výrobním číslem a původního doplňkového metrologického značení. Nedošlo ke změně typu, účelu použití či původní funkce výrobku; náhradní díl má stejné charakteristiky jako díl původní.</p>
<p>B2 Výměna indikátoru za jiný typ, než s jakým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu, přičemž tento typ indikátoru je uveden v certifikátu EU přezkoušení typu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Předpokladem realizace je existence certifikátu o schválení/přezkoušení typu tyto změny umožňující, zachování typu či typové řady NAWI (shodné s certifikátem o schválení/přezkoušení typu, např. TEN...) a nastavení metrologických parametrů měřidla. Oprava - nedošlo ke změně typu, účelu použití či původní funkce výrobku. Výměna štítku NAWI při zachování původní identifikace vah výrobním číslem, původního doplňkového metrologického značení a případné změny doplňkového typového označení (např. z TEN CZ01010206 na TEN CZ60010206).</p>
<p>B3 Výměna indikátoru za jiný typ, než s jakým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu, přičemž tento typ indikátoru není uveden v certifikátu EU přezkoušení typu nebo tento certifikát pro NAWI neexistuje (NAWI byla uvedena na trh modulem G)</p>	<p>posouzení shody</p>	<p>Původní shoda byla posouzena u výrobku, u něhož došlo k zásadní výměně klíčového prvku měřidla vyžadující zvláštní odborné posouzení. Novým výrobcem se stane subjekt, který úpravu provedl.</p>

C - změna snímačů NAWI

<i>provedené změny měřidla</i>	<i>postup</i>	<i>podmínky realizace postupu</i>
<p>C1 Výměna snímačů zatížení za stejný typ, se kterým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Nedošlo ke změně typu, účelu použití či původní funkce výrobku; náhradní díl má stejné charakteristiky jako díl původní. Štítek NAWI se nemění.</p>
<p>C2 Výměna snímačů zatížení za jiný typ, než s jakým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu, přičemž tento typ snímačů je pokryt certifikátem EU přezkoušení typu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Štítek NAWI se nemění (v případě, že je typ snímačů uveden na štítku nebo doplňkové typové označení obsahuje typ snímače, pak se štítek změní s aktuálními údaji). Platí pouze za podmínky, že instalace jiného typu snímače (než byl původně instalován) si nevyžádá konstrukční úpravy uložení snímače, které by mohly ovlivnit konstrukci nosiče zatížení; pokud by ke konstrukčním úpravám v takovém rozsahu při výměně snímače mělo dojít, platí alternativa C3.</p>
<p>C3 Výměna snímačů zatížení za jiný typ, než s jakým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu, přičemž pro tento typ snímačů není pokryt certifikátem EU přezkoušení typu nebo tento certifikát pro NAWI neexistuje (NAWI byla uvedena na trh modulem G)</p>	<p>posouzení shody</p>	<p>Původní shoda byla posouzena u výrobku, u něhož došlo k zásadní výměně klíčového prvku měřidla vyžadující zvláštní odborné posouzení. Novým výrobcem se stane subjekt, který úpravu provedl.</p>

D - změna SW NAWI

provedené změny měřidla	postup	podmínky realizace postupu
<p>D1 Nové nahrání metrologicky relevantního SW, shodného s původním SW, se kterým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Nedošlo ke změně typu, účelu použití či původní funkce výrobku. Štítek NAWI se nemění.</p>
<p>D2 Nové nahrání metrologicky relevantního SW jiného, než s jakým bylo měřidlo uvedeno na trh a do provozu, přičemž tento SW je uveden v certifikátu EU přezkoušené typu nebo je popsán v samostatném test certifikátu</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Nedošlo ke změně typu, účelu použití či původní funkce výrobku. Štítek NAWI se nemění. Příklad: doplnění NAWI o SW modul - DSD mající samostatný TC.</p>
<p>D3 Výměna POS za POS jiného typu, majícího test certifikát pro komunikaci s NAWI, které byly uvedeny na trh a do používání s POS (pro přímý prodej veřejnosti)</p>	<p>ověření dle ZM</p>	<p>Nedošlo ke změně typu, účelu použití či původní funkce výrobku, zásah je chápán jako oprava. Nutná výměna štítku POS a doplnění štítku NAWI - doplňkovým štítkem se vyznačí změna TC POS a zajisti se úřední značkou.</p>
<p>D4 Výměna NAWI v propojení s POS za jiné NAWI, u nichž neproběhlo posouzení shody v konfiguraci s POS</p>	<p>posouzení shody</p>	<p>Původní shoda byla posouzena u výrobku, u něhož došlo k zásadní výměně klíčového prvku měřidla vyžadující zvláštní odborné posouzení. Výměna štítku NAWI.</p>

Poznámky a komentáře:

Pokud jde o posouzení shody, mohou v praxi nastat následující případy:

Jestliže je žadatelem o posouzení shody při „novém uvedení na trh (a do provozu)“ původní výrobce váhy nebo jeho zplnomocněný zástupce, aplikuje tento žadatel a jím oslovený oznámený subjekt některý ze standardních postupů posouzení shody podle nařízení vlády, resp. směrnice.

Jestliže se má posouzení shody provést na základě žádosti jiného subjektu, což bývá zpravidla ten, kdo provedl opravu, stává se tento subjekt „novým“ výrobcem, což musí být reflektováno jak z hlediska označení měřidla, tak z hlediska procesu posouzení shody. Lze se domnívat, že takové případy mohou být ve většině případů řešeny postupem G.

